

Marko Tapper

Kirjailija Markko Viktor Tapper (1924-1973), kirjailijanimeltään Marko Tapio, on huomattavimpia sodanjälkeisiä suomalaisprosaisteja. Hän kuuluu metsä- ja uittotyömailla sekä rakennuksilla koulunsa käyneisiin kirjailijoihin.

Esikoisteos "Lasinen pyykkilauta" (1952) otettiin vastaan lahjakkaan "sillanpääläisen" kertojan romaanina, jossa kuvataan nuoren miehen ristiriitaista suhdetta vanhempiinsa. Vuonna 1956 ilmestynyttä "Aapo Heiskasen viikatetanssia" on puolestaan pidetty dostojevskilaisena romaanina. Teoksessa kuvataan sotasairaalasta paenneen ylioppilaan henkistä kriisiä. Marko Tapion pääteos on neliosaiseksi aiottu "Arktinen hysteria". Teossarja oli suunniteltu kattamaan syntymän, elämän ja kuoleman kehityskaari yhden perheen historiassa, joka olisi samalla heijastanut koko maan historiaa. Sarja jäi kuitenkin keskeneräiseksi ja siitä ilmestyi vain kaksi osaa, ensimmäinen osa 1967 ja toinen 1968. Marko Tapio on lisäksi julkaissut kuusi muuta romaania, novellikokoelman ja kirjoittanut viisi näytelmää. Marko Tapio on saanut useita palkintoja ja apurahoja, mm. valtion kirjallisuuspalkinnon ja Akatemia-apurahan 1957, F. E. Sillanpää -palkinnon 1958 ja Bergbom-palkinnon 1961.

Marko Tapperin tuotanto

Lasinen pyykkilauta. Romaani äidistä ja pojasta. Porvoo 1952

Novelleja. Porvoo 1954

Aapo Heiskasen viikatetanssi. Romaani. Porvoo 1956

Korttipelisetu. Porvoo 1958

Keltainen lippu. Näytelmä. 1959

Terassi. Porvoo 1962

Enkeli lensi ohi. Salapoliisiromaani. Porvoo 1963

Kolmetoista mehiläistä. Romaani rikoksesta. Porvoo 1964

Se kesä on mennyt. Romaani. Porvoo 1964

Hattuni ripustan naulalles. Näytelmä. 1965

Arktinen hysteria I. Vuoden 1939 ensilumi. Porvoo 1967

Tarina viidestä kilometristä. Pellervo 1967

Arktinen hysteria II. Sano todella rakastatko minua? Porvoo 1969

Eppel on taivaassa. Televisionäytelmä. Yleisradio. Helsinki 1968

Mummokulta. Porvoo 1969

Iita. Televisionäytelmä. Yleisradio. Helsinki 1971

Sekuntikello. Televisionäytelmä. Yleisradio. Helsinki 1972

Harri Tapper

Kirjailija Harri Tapperin (s.1929- 2012) esikoisteos on vuonna 1962 julkaistu eepinen runoelma "Kirkonrakentajaveljekset". Seuraavanavuonna ilmestyi lastennäytelmä "Satumaan kuninkaan murhe" ja vuonna 1967 romaani "Tarinakaupunki".

Harri Tapper toimi opettajana vuoteen 1985, jolloin siirtyi päätoimiseksi kirjailijaksi eläkkeelle jäätyään. Vuonna 1990 ilmestyi teos "Näin syntyvät revontulet", joka on ensimmäinen osa Tapperin taiteilijaveljesten lapsuutta ja nuoruutta kuvaavasta kolmiosaisesta teossarjasta. Trilogian toinen osa "Kerrothan oi koivu" ilmestyi vuonna 1993 ja kolmas osa "Tulva" 1995. Näitä teoksia on luonnehdittu pohjoisen tarinaperinteen jatkajiksi. Ne ovat myös merkittäviä kotiseutukuvauksia. Edellä mainittujen teosten lisäksi Harri Tapper on julkaissut mm. romaanin "Hevoses on arvaamaton", runokokoelmat "Emuu" ja "Maan kajoa kuussa" sekä kirjoittanut näytelmiä. Hän on kirjoittanut myös Saarijärven museon näyttelyn oheisjulkaisuna 1997 ilmestyneen "Suku puussa" - teoksen, joka kertoo Tapperin suvusta ja veljesten kodista ja lapsuudesta. Harri Tapper on saanut Keski-Suomen läänin taidepalkinnon 1991 ja opetusministeriön Suomi-palkinnon 1995.

Kain Tapper

Kuvanveistäjä Kain Tapper (s.1930- 2004) on käsite suomalaisessa kuvanveistossa. Hänen teostensa lähtökohtana on luonto ja luonnonilmiöt, päämateriaaleina puu ja kivi. Hänen töissään kohtaavat vanha käsityöläisstraditio ja kansainvälinen modernismi.

Tapperin 1970- ja 1980- luvun tuotannon suuri teema on hevosen kallon inspiroima muoto, jonka lähtökohtana on hänen nuorena kokemansa kotitalan hevosen kuolema. Kain Tapper on opiskellut Taideteollisessa oppilaitoksessa 1952-54 ja Suomen taideakatemia koulussa 1955, jonka jälkeen hän toimi kuvanveistäjä Aimo Tukiaisen apulaisena viisi vuotta. Kain Tapper on pitänyt yli 40 yksityisnäyttelyä ja osallistunut yli 130 näyttelyyn kotimaassa ja ulkomailla, mm. Venetsian biennaaliin 1962 ja 1984. Hän on tehnyt lukuisia julkisia veistoksia vuodesta 1956 lähtien, mm. Suomen kansallisoopperan aukion veistokset 1993. Hänen teoksiaan on Suomen keskeisissä taidemuseoissa ja kokoelmissa. Hän on toiminut myös Taideteollisen oppilaitoksen muovailun opettajana 1961-62, Suomen Taideakatemia koulun kuvanveiston opettajana 1965-68 ja Kuvataideakatemia kuvanveiston opettajana 1986-1996, vuodesta 1996 tuntiohjaajana. Kain Tapper on nimitetty vuoden taiteilijaksi 1981 ja hän on saanut useita palkintoja, mm. Overbeck-palkinnon 1994 ja vuonna 1999 Steffens-palkinnon. Vuonna 1990 Kain Tapperille myönnettiin professorin arvonimi ja vuonna 1996 akateemikon arvonimi.

Kain Tapper menehtyi 17.8.2004 74-vuoden iässä. Hänet haudattiin 4.9.2004 Saarijärven läntiselle hautausmaalle hänen itsensä tekemän Surumarssi -veistoksen juurelle.

Kain Tapper ehti vielä samana kesänä pitää taidenäyttelyä Juholan navetta-galleria "Jarskassa" yhdessä Antti Ojalan kanssa.

Yrjö Tapper

Yrjö Tapper (s. 1932) on tehnyt elämäntyönsä lavastajana. Hän opiskeli Taideteollisessa oppilaitoksessa 1955-58 ja Suomen teatterikoulun lavastajalinjalla 1959-60, minkä jälkeen hän toimi lavastajajohtajana Göteborgin kaupunginteatterissa 1960-62. Hän on ollut kiinnitettynä Tampereen teatteriin vuosina 1962-67 ja uudelleen 1973-1994, jolloin hän jäi eläkkeelle. Välillä hän työskenteli Suomen kansallisteatterissa 1967-70 ja Porin teatterissa 1970-73. Yrjö Tapper on tehnyt lavastuksen yli 300 näytelmään. Hän on tehnyt lavastuksia myös tilaustöinä mm. Huoneteatterille ja Saarijärven kesäteatterille Kylän kevät -näytelmään vuosina 1982 ja 1983 ja vuonna 1997 Mahlulla esitettyyn Harri Tapperin kirjoittamaan Matti ja Jumalatar -näytelmään. Yrjö Tapper on tehnyt useita oopperalavastuksia, mm. Wagnerin Lentävään hollantilaiseen, joka oli Tampereen oopperan ohjelmistossa 1997. Vuonna 2000 hän suunnitteli Runeberg-kansanoopperan lavastuksen Saarijärven Lumperoon. Vuonna 1986 Yrjö Tapper sai Tampereen Teatterikesän palkinnon lavastuksesta Lauri Leskisen näytelmään Ruskie neitsyt.